

НТ 98-1
2.

ПИОНЬЭР ЙҮК

ТЫЛЧЭ ЙЭДА ЛЭКШЭ,
СЫЛНЭ МУТАН, СҮРЭТАН
≡ ЙОЧА ЖУРНАЛ. ≡

№ 4.

1930, сэнтәбр

МАРОБИЗДАТ

1930 йи.

Эмил 12982
Тол 5000 эи.
Ташкент-миф-Кузман, ул. Инвалидов 4.

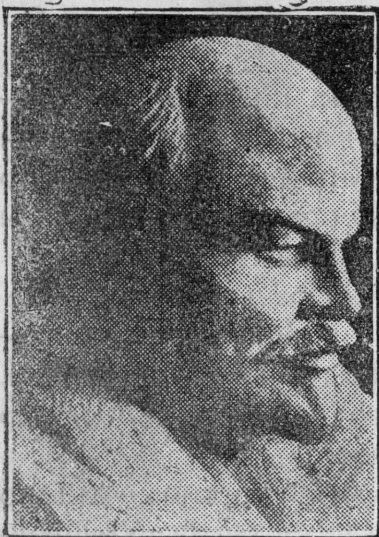
Т и д э № - ы ш т о :

Вэлыж.

1. Стрэль—Коминтэрн знамэ йымак шогалын, тўньасэ рвээ кэчым эртарэна	1
2. Пётыр Пайдуш—Суботник (ойлымаш)	3
3. Стэпанов М.—У муро (почэла мут)	4
4. Йаку—Клавийын пашажэ (ойлымаш)	5
„ „Йошкар К.ўлэ“ колхоз (ойлымаш)	6
5. Стэпанов М.—Пожар (ойлымаш)	7
6. Шабдар Осып—Кэчэ, сай, йуж, йандар в'уд (Почэла мут)	8
7. Тишин—Йоча муро	9
8. Стэпан Макси—Такмак влак	9
9. Тыныш О.—Школыш (ойлымаш)	10
10. В. Фёдоров—Шынымэ школышто	12
11. Пионьэр—Пиасир школышто	12
12. Стэпанов—Йошкар обоз (ойлымаш)	13
13. Ичу—Школышто шокшо кэчыш лийжэ. Чылэм туныктымо пашаштэ Марисой, з полша. Йошкар олаштэ Пионьэр влак малат. Кундэмыштэ „Рвээ комунар“. У пашачым йамдылэна Бэспризорниклан полшо. Пионьэр, школь- ник влак почэш ида код	14—16
14. Стэн, М. — Мыскара влак	16

Түнһасэ пролэтар-влак, ушыыза!

ПИОНЬЭР

Г.П.Б. в Лнгр

О.Э. 1932 г.

КТ № 411

Ц

ЙҮК

ий 1930 ий
СЭНТӘБР
№ 4.

тылчэ йыда лэкшэ
сылнэ мутан, сүрэтан
йоча журнал.

**Коминтэрн знамэ йымак шогалын, түнһасэ
рвэзэ кэчым эртарэна.**

XVI М.Ю.Д. кэчэ.

М.Ю.Д. кэчын дэмонстратсэ ыштэн уло пронт мучко
сотсиализм сэнгэн миймым шарэна.

Тэнэй 7-шэ сентәбырштэ чыла түнһасэ рвэзэ-влакын XVI-шо
пролэтар пайрамжэ эртаралтэш. СССР ушэмыштэ кугу корно
дэнэ сотсиализмыш, ончык кайэна.

Кэчэ шычмаш вэл Йэвропо дэнэ Амэрик капиталист
эллаштэ эконоом кризис озанлык кушмым шалатэн шога.
Совэт Ушэм ваштарэш сар йамдылмаш кэчэ йыда кугэмэш.

М.Ю.Д. кэчэ уло түнһасэ рвэзэ-влак, ик ойан лийын ышкэ
куатшым сар йамдылшэ капиталист-влаклан ончыкта.

Совэт Ушэм пролэтар-влакын элжэ. Тудым мэ аралэна,
манын мутым пуат.

М.Ю.Д. кэчын чыла йалысэ рвэзэ ушэм калык коклаштэ
умылтармашым ышта.

Кажнэ рвэээ, колкозник, комсомолэс, пионьэр—вэс кугужанысэ пашазэ дэнэ крэстйан рвэзын илыш шотшо могай тудым сайынак палэн налжэ. Эр вэл Китай күртнө корнышто лийшэ паша да, Польшышто мэмнан прэдставичыл пörтым шалаташ төчымö капиталистын осал пашажым ончыкта.

Капиталистын лавра шүргыжым мэ раш ужнына.

Пионьэр ушэм Йошкар армийлан полшымаштэ, сар пашалан тунэмаштэ мом ыштэн тудым ты кэчын зэргэн налза.

XVI-шо М.Ю.Д. кэчын угыч шүдо дэнэ рвэээ пролэтар батрак, ұдыр-влак ВЛКСМ-ыш ушнышт.

Кр'жок ыштэн, сар пашалан тунэмза. Партийын XVI-шо погынымашын чылам школышто туныкташ тўнгалаш пунчалмутшым илышыш пуртыза.

Партий рүдö комитэт, комсомол рүдö комитэт пунчалмутым шукташ пижса.

Сэнтäбырын 3-што лукмо рүдö комитэтын пунчалмутшым илышыш пурташ, уло шэмэр калыкым йолымвак шогалтыза „5 ийашым—4 ийштэ“ шукташ пижса. Промфинпланын катыкым ыштэн шуктэн 5 ийашын—3-шо ий планжэ дэнэ пашашкэ лэкса.

Пөтыр Пайдуш.**СУБОТНИК.**

— Э-эк, калтакша-ат... шкэт йынган—йыш дэч посна илаш пэш йёсё-ё... Вэри, кунам тидэ парэнгым луктын пытарэна?..

— Ала?.. Иктажым тарлэна...

— Мо дэнэ тарлашыжэ?.. Оксанажэ укэс—тыгэ Йэпрэм кува дэнэ 13 ийаш уныкажэ мутланэн-мутланэн парэнгым күнчат.

Кэчэ шокшо. Пакчасэ ломбышто „вить-ти, вить-ти-ти, чиок-чиок“ —киса йүк шокта.

* * *

Пионьэр клуб. Пырдыж воктэнэ түрлө плакат, лозунг, вождь сүрэт-влак уло. Лукышто пионьэр плаг шога.

Пионьэр погынымаш шкэ пашажым мучашкыжэ шукта.

— Йолдаш-влак! Ындэ субботник нэргэн вэлэ ойлаш кодын. Мут Макаров йолдашлан пуалтэш,—погынымаш вуйлатшшэ пэлэшта.

Макаров—пионьэр вожатый тудо—вэс йал гыч. Шогалэшат, үпшым комдык нийалдэн, ойлаш түнгалэш.

— Пионьэр йолдаш-влак! Тэ кэч могай пашаштат ончыл йын улыда. Иктэ—вэсылан рүж полшэда. Тэвэ мэмнан Йэпрэм кува уло. Тудо йорло: имныжат укэ, ушкалжат укэ, шорыкшо вэлэ. Суртшат шүкшө. Иэшыжат укэ, ик Вэри уныкажэ вэлэ... Шошым колкоз вийдэнэ парэнгым шындэн пушна. Кызыт луктынжо ок сэнэ. Вийжэ ок шуто. Мэжат огына йарсэ.

— Колкозыш молан ок пура?—ик пионьэр йодо.

— Мэ пэш үжна, ала мо öрынрак шога. Сандэнэ мый:

Йэпрэм кувалан пионьэр вий дэнэ субботникым штэн, парэнгыжым луктын пуаш—манам.—Тидлан көнэда, укэ?

Макаров мутшым кошарта.

— Тидын нэргэн кузэ шонэда?—вуйлатышэ йодэш.

— Мом шуко кутыраш? Полышым (субботникым) шташ!—ик пионьэр пэлэштыш.

— Шташ! Шташ! Полшаш!—чыланат ик ой дэнэ пэнгыздэмдэн пэлэштышт.

* * *

Изарньа кэчэ. 8 шагат эр. Каваштэ ик пыл падрашат укэ. Кэчэ ырыкта.

Йэпрэм куван пакчаштэ 35 пионьэр мүкшла изгэн, картмак*)

*) Картмак—парэнгэ лукмо үзгар.

дэнэ парэнгым күнчат. „Шыдыр-шодыр, тудырт“ вэлэ шокта, парэнгэ-влак вөдра пундашкэ вэлыт.

— Кувай, парэнгэт куш опталаш?

— Уна, вүта шэнгэл сөрэмыш опталза!..—Йэпрэм кува пэлэшта.

Шкэ пэш куанэн. Пионьэр-влак дэнэ пырля пэш күнча.

— Мэтрий, кунар вөдырам луктыч?

— Нылыт. Эша кокыт луктам гын, тидэ корным вуйыш шуктэм.

— Мыйат тэвэ нылыт тэмэм. Тидэ ик корно гыч пытарэна гын, вара лу корно вэлэ кодэш.

— Кэчывал мартэат ок ситэ...

— Укэ улдэ.

— Парэнгыжэ пэш шолдыра улыт.

— Шолдыра шол.

— Кувай, кашакын, ушнэн паша шташ сайэ вэт?

— Ой, сайэ улдэ!

Тыгэ мутланэн 2 шагатыштэ парэнгым луктын пытарышт. Кэчывал мартэ нумалат пытарышт.

— Мыланна Вэри дэнэ когыльанна арньалан лукташ сита ыльэ. Тэ тўшка вий дэнэ пэл кэчыштэ луктын кышкышда. Пэш кугу тау!—Йэпрэм кува манэш.

— Кувай, шкэтланэт паша шташ йөсө. Колкозыш пуро!—пионьэр-влак тэмлат.

— Айда, возыза, пурэм!—Йэпрэм кува пэлэштыш.

У муро.

Ой, пэш чэслэ, пэш чэслэ

Той уржа турэдаш пэш чэслэ.

Ой, пэш сылнэ, пэш сылнэ,

„Пионьэр йүк“ лудаш пэш сылнэ.

*
*
*

Пакча олма пэш чэвэр

Вигак кочмэт вэл шуэш,

„Пионьэр йүк“-эт пэш мотор

Эрэ лудмэт вэл шуэш.

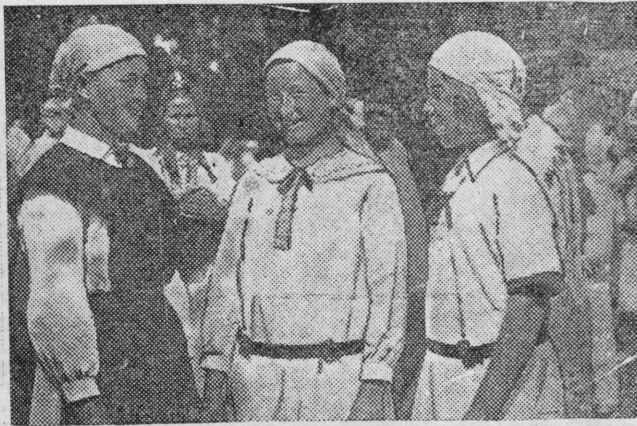
Стэпанов М.

Клавийын пашажэ.

Куп-сола йалыштэ вуйэш шушо йорло ўдыр—Клавий ила. Кугун тунэмшэ огыл гынат, тэнэйсэ у илыш ыштым умылэн шога. Клавий у койш шоктышыжо, дэнэ, талэ ушыж дэнэ пичкэмы марий ўдрамаш коклаштэ пашам ышта, рвэээ ушэмыш пурыш.

Ик жап эртымөнгө Клавийым Йошкар-Ола тұр ыштымэ дэнэ вургэм ургымо курсыш йачэйкэ тунэмаш колтыш. Ик тэлэ тунэмын, Клавий ышкэ йалышкыжэ пөртылэш. Пошкудо ўдыр-влакышт ончаш погынат, йодыштыт кутырат.

Клавий у сэмын вургэмым чийэн толын, садлан тудын йыр пүтралтын вэлэ шогылтыт. Түржат мотор, куштылго; тувыржат мogyр валнэ сōралын вэлэ койэш.

„Тошто кугу тұрым түрлэн шинча—тазалык пыта, адак йыр-ваш шотлаш гын, пашажат шэргын толэш“ манын Клавий йолташ-влакыштым умылтара.

Удыр-влак иктыжэ „мыйым туныкто“ вэсыжэ „мыйын туныкто“ манын йодаш тунгалыч. Клавий тунэмаш шонышым ик тұшкаш погэн, ик вэрэш туныкташ пижэ.

Шуко жапат ыш эртэ. Тұшкаштэ шогышо ўдыр-влак копэративтыч калэнкорым налын, у тұрым түрлэн, у сэм—дэнэ ургымо тувырым чийэнат шогалыч.

Шонго ватэ-влак öрын түслэн у тувырым—кучэн ончат.

— Ындэ тыгайым чийаш мэмнан ўмыр эртэн—манын ойлат.

Тыгэ ўдыр-влакым туныктэн луктын, марий ўдрамашын вургэмжым сайэмдаш лийэш.

Йаку.

„Йошкар йулэ“ колхоз.

Кэнэж. Урэмыштэ ик йынгат ок кой. Адак йүк-йүанат ок шокто. йалыштэ коклан агытан муралтымэ йүк шэргылт колта. Йоча - влакат огыт кой. Очыни нуно тамлэ омо дэн малат. Кугу йынгышт пасу паша ышташ кайэныт.

Йал гыч лэкмэ мөнгө, кумда төр пасу шинчамлан пэрныш. Пасужо тыгыдэ ангалан шэлмэ огыл.

Вуйым комдык ыштэн, түслэн торашкырак ончалыым. Тушто ага вуйышто марий-шамыч шукын койыт. Тидэ кугу ага йыржэ кум машина дэн түрэдыт. Уло калыкшэ түрэдмэ почэш кылтам пидын коштэш.

Мыйат—йал озанлык артэль пашам кузэ ыштат—манын умылшыла полшаш пурышым Пөрйынжат—үдрамашыжат, рвэзыжат—

шонгыжат кумыл нөлтэн пашам ыштат. Ышкэ сэмын кэлшымыэ шот дэн түрлым кутырат. Утларакшым ышкэныштын „Йошкар Йулэ“ луман колкозыштым сайэмдымэ нэргэн кутырат.

„Йошкар-йулэ“ шукэртэ почмо огыл гынат, изи озанлык артэль огыл. Шэрнур кантонышто кугу колкозлан шотлалдэш.

Мыйын воктэнэм; рвэзэ-влак. Ёдыр кутырэн-кутырэн воштылын кылтам пидэдат.

Моло кугурак йынгышт түшкан илаш йөршө пөрт ыштымэ нэргэн, адак трактыр налмэ нэргэн кутырат.

Тыгэ кашакын пашам ыштымыла кэчэ эртымымат от шиж. Пэш каньылын, йывыртэн паша ышталтэш. Тидэ кэчын кум машина дэн 10 гэктарым түрэдмэ. Нэлэ паша машин вийдэнэ ышталтэш. Куштылго пашажэ йын-вак кайа. Садлан машина вэлэ калыкын пашажым куштылэмда.

Ушнымаштэ кугу вий.

Йаку.

ПОЖАР.

(ОЙЛЫМАШ).

Кылат воктэнэ паңга дэн модын шогымашкэм Йыван йолдашэм тольо. Түрлым кутыраш тунгална. Мутна тунэмаш каймэ нэргэн лэктэ.

— Тый кунар ийаш улат?—Йыван дэч йодым.

— Кандаш ийаш—Йыван маньэ.

— Тугэ гын, тэнэй тунэмаш тунгалат?

— Тунгалам дыр?

— Мыйат кошташ тунгалнэм да йолдаш укэ. Кайэт гын, айда тэнэй школыш кошташ тунгалына—маньым.

— Йора—маньэ Йыванат.

Коктын кайаш кэлшышна.

Кастэнэ, күлэш арвэр погкэмэ годым Йыван адак тольо.

— Вара кузэ?—йодо.

— Кузэ жэ... кө ончыч кыньэлэш, вэсым кыньэлташ толэш—пэлэштышым.

— Тугэ гын, тугэ лийжэ—Йыван маньэ.

Касат шуо. „Эр дэнэ эр кыньэлаш күлэш“ манын, мый йэшэм дэч ончыч малаш возым. Возаш возым да, нигузэйат малэн ом кэрт. Ушыштэм: „эрла школыш мийэмат, мом ыштыкташ тунгалыт“, манын шонэн кийэм Иктаж пэл йүд маркэн кийшымат, омо сэнгыш, малэн колдышым. Омо дэнэ школышто туныктышын мутшым колышт шинчэм. Пожалт кайышым гын, школышто огыл, вэрыштэмак кийэм улмаш. Йыван мала аман шоналдышымат, шүргым мушкын тудын дэкэ лэктын куржым.

Йыванын йэшыжэ кынэлыныт, Йыван гына мала. Мый пөрт ончык күзэн ишкыштэ кэчышэ онгырым налымат, Йыван малымэ вэр дэкэ мийэн мурыктышым.

Онгыр „лынгыр льонгыр“ мура. Йыван лач омым ужэш улмаш. Онгыр йүкым колын вэр гыч „тып-топ“ кинэльэ да:

— Караул, караул... Пожар!—кычкырэн-кычкырэн кудвэчыш во- лыш.

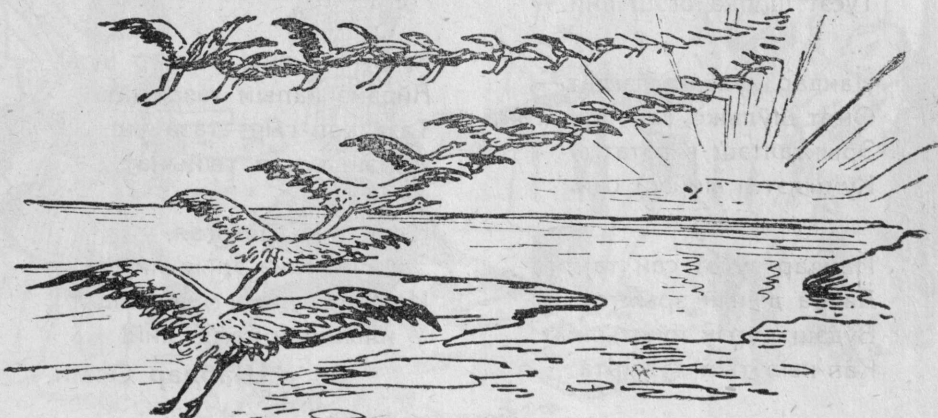
— Нымогай пожарат укэ! Йыван школышкэт айда!—маньым.

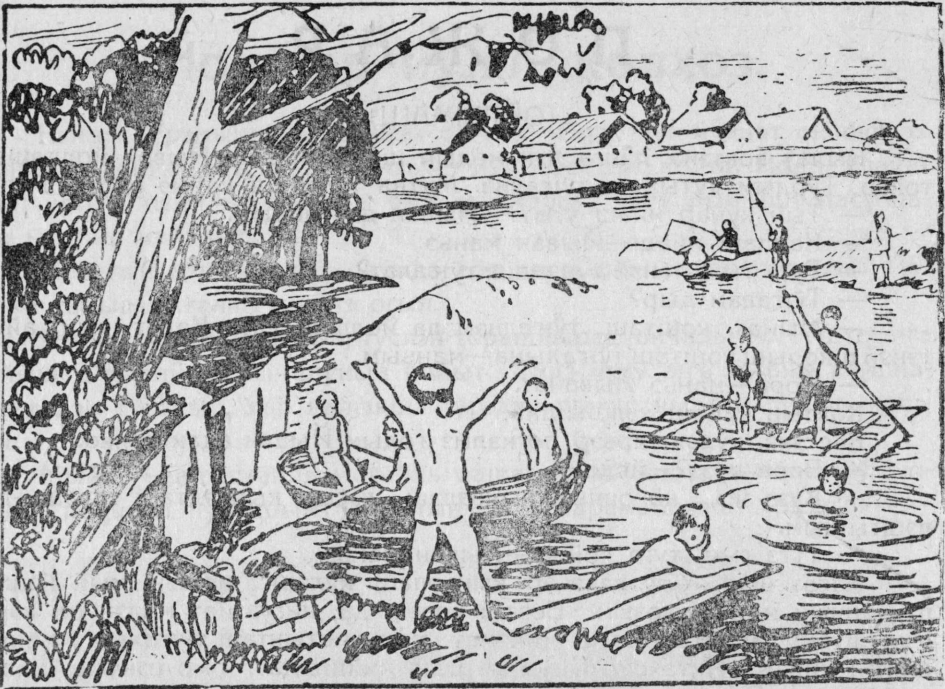
— Тый улат мо?.. Мый пожар шонышым.—Йыван маньэ.

— Тарванэ, кайэна!—маньым.

Йыван тарванымэк, коктын школыш кайышна.

Стэпанов М.

КЭЧЭ, САЙ ЙУЖ, ЙАНДАР ВҮД!

Кэчэ, сай йуж, йандар вүд
Мэмнан поро родына.
Нунын дэчын она лүд —
Таза лийэш кап-кылна.

* * *

Кэнгэж кэчэ пэш чэвэр,
Туд(о) дэч шылын от кий гын,
Лийшкэт ок мий осал чэр,
Түсэт шапка огэш лий.

* * *

Йандар йужыш лэктат —
Онэт шүльжө сай пош гай,
Эрыкталтэш вүрэтат,
Кумылэтат лийэш сай.

* * *

Йандар вүдэт сай таңэт
Лавра дэчын эрыкта.
Вүдэш пурэн йүштылмэт
Кап-кылэтым түвырта.

* * *

Садлан, йолташ, кэч кунам
Тыгай ойым шинчэн лий:—

Кэчэ, сай йуж, йандар вүд —
сай тагна!

Кум родэт дэч нигунам
Пич пөртэш шылын ит кий.

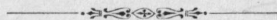
* * *

Кэчэ, сай вүд, йандар йуж!
Айдэмэ капым тазандат.
Таза кап гыч—таза уш
Лийэш тунам тыйынат.

* * *

Кэчэ гайэ чэвэргал,
Эр йуж гайэ эрык лий.
Иандар вүдэш мушкылалт
У илышлан йамдэ лий!

Шабдар Осып.

ЙОЧА МУРО.

Илэ вўдым огына йў,
Шолшо вўдым кондыза.
Илэ вўдым огына йў,
Шолшым гына мэ йўна.

Пөртна гычын лаврам
Эрыктэна чаратэн:
Шўвыл вўднам нигунам,
Огына шўвал лоптыртэн,

* * *

Чэр пижэж гын мэ чылан,
Доктыр дэкэ кайэна;
Шинчан ужшо кувалан
— Кай тыжэчын! — манына.

Тишин.

ТАКМАК-ВЛАК.

Олык покшэл пэлэдышэт
Чэвэр пэлэдышэт,
Олык мучко пэлэдэш гын, кэлшалэш.

„Пионьэр йўк“ журналэт
Йоча журналэт,
Чыла йоча налэш гын, кэлшалэш

* * *

Чодра лонга шўшпыкшө
Лыкын-лукин шўшкалта.
„Пионьэр йўк“ журналжэ;
Сай пашалан туныкта.

Пионьэр—Стапан Макси.

ШКОЛЫШ.

Эчан школышто тунэмэш. Школжо вэс йалыштэ,—кум мэнгэ өрдэжтө. Пэш лишнак огыл. Сай кэчыштэ адак-адак, эркын-эркын тэк ошкылат. Чылаж годымак сай кэчэ ок лий. Йүржымат, поранжымат ужаш пэрна. Тугэ гынат, Эчан кэчым кодыдэ школыш кошташ тырша.

Кызытрак лавыртыш ала молан пэш кужун шога. Йүдшө кэчыжэ чарныдэ йүр шава. Мом ыштэт? Шыжэ годым сай кэчым пэшаки ит вучо.

Эчан эрдэнэ эрак пожалтын. Школыш кайаш вараш кодмо дэч лүдын. Окна воктэн шинчын, урэмыш онча. Түжвач йүр вүд окна йандам чарныдэ шүалда. Урэмыштэ пөрт ончылно вүд изи йэрла койын шинча. Йүр йүрмө дэнэ вүд үмбалнэ тыгыдэ шүвыр он гай түжэм дэн шочын, ийын коштыт.

— Шүвыр он вашкэ ок пудэшт гын, лавыртыш кужун шога,— кочайжын ойлымыжо Эчанлан ушэш возэш.

Эчанын шүмжө йүла. Лавыртыш шудын шэржым тэмэн. Тэнгэчат вошт нөрэн ыльэ. Мыжэржэ дэн ыштыр йыдалажэ альбат кошкэн огытыл. Ночко ыштыр йыдалымак пидаш, ночко мыжэрымак чийаш вэрэштэш.

Эчан окна дэч ок ойырло. Күшнө пыл-шамыч шэмын-шэмын койын күрылтдэ эртэн кайат. Кэчэ йолым мойын ужаш идат шоно. Пэш күжгү, лөза пыл лэвэдын.

— Эчан, чай йүаш шич. Тэвэ адак шокшо парэнгым шуктэм,— аважын йүкшө шоктыш.

— Йүр мыйым кучэн ок кэрт. Мый школыш садак кайэм,—шонэн, окна дэч ойырлэн, стөл коклаш пурэн, Эчан чай йүаш шинчэш.

— Эргым, школыш тачэ ом колто. Уна шүжарэтын йыдалжэ пытэн, йыдалым ыштыктэм, — стөл үмбака кумыж дэн шокшо парэнтгым шындышыжла аважа ойла.

Эчан нымат ок пэлэштэ. Ушыж дэн гына:—Укэ, кайэмак,—шона.

Чайым йүын, кочмэк Эчан адакат окна воктэк мийэн шинчэш. Йүр утларак вэлэ талышнымыла койэш. Урэмыштэ ик чонат укэ. Поро йын тыгай йүраныштэ пийжымат түгө лукташ чамана. Шыжэ мардэж гына пушэнгын чара укшлажым лүнгыктэн ала мом кычалшын койын шучкын урмыжэш, шүшкалта. Тэвэ адак ала могай йомшо сөсна урэм мучко нбыриклэн-нбыриклэн шкэтын кудалэш. Тудат шыжэ йүрым ок йоратэ ала мо, шокшо вита ш пурэн шогалаш вашка.

— Мом окна воктэн шинчэт? Йыдал ышташ тунгалаш. Клад үмбака нийым волтэн шүшташ тунгал, — ушкал лүшташ лэкташ тарванышыжла аважа ушэштара.

— Йора, колам, — Эчан пэлэшта. Шкэжэ,—укэ, кайэмак,—шона. Мыжэржым кычал муэш,—пэш ночно, йүд вошт нымайат кошкэн огыл. Ыштыр йыдалжым кучэн онча,—пунчалын вүдым лукташ лийэш. Вашталтэн чийаш вэс вүргэм, вэс ыштыр йыдал укэ. Нымо ышташ орын, адакат окна дэч мийэн шинчэш.

Лаврам шыжыктэн, урэм мучко орава дэн ала кө кудалэш. Орва тич икшывэ—шамыч көршөкла койын шинчат.

— Кө тидэ тыгэ кудалэш? Куш кайат?.. А-а, палышым школыш колхоз йочам нангайэн ужатат—Эчан шоналта.

Тидым ужын, кыдыр-кодыр ночно ыштыр йыдалым пидын, ночно мыжэрым чийэн, йыдал кандрам үшталын, омсам эркын почын, Эчан кудывэчыш лэктэш. Аважын шинчаш логалмым шэкланэн, тышкэ-тушко ончалэш...

— Урэм дэн ом кай, пэш лавран. Идым шэнгач йол корно дэн кайэм,—манын пакчашкыла ошкылэш. Вита воктэч эртэн каймыжэ годым ушкал водар гыч вэдрашкэ шөр йогымо йүк „чыж-чож“ пылышышкыжэ пура.

— Авай ушкалым лүшта. Ужмыж дэч ожно вашкэрак төргалтшаш—манын, Эчан, анык вара коч онгайын төрштэн, пакчаш лэктэн возэш.

Йүр лэнэжла опта. Йүрэш нөрышө прэзэ пакчаштэ кылмэн чытырэн шога.

Шүргыжым мардэжлан тупуйын кучэн, озым пасу коч йолкорно дэн Эчан школыш куржэш.

Тыныш О.

Шынымэ школышто.

Йошкар-Ола пэдтэхникум пэлэн, шынымэ (опытный) школ, 1929 ийын окчабр тылчыштэ почылтын.

Чылажэ 97 йоча тунэмэш. Пионьэр отрэдыштэ 71 йоча уло. Октабрэтыштэ—13. Йөршын тулык йоча—14, йорло—42, моло — служышын, ик марда крэсаньыкын йочашт улыт.

Пионьэр сьютын наказшым илышыш пуртэн шогымо. Тунэмшэ влак: 340 килограм күртнө пудыргым; 120 килограм вольык луым; 31 килограм рэзин калошым; 148 килограм тошто кнагам погышт. 40 тэгэаш зайомым налыч. Тэлым шокшо кочкыш эрэ ыльэ. Ачан-аван йоча влак; парэнгым, ложашым, шўрашым, шоганым, шылым, оксам, пуым кондат ыльэ. Йаллашкэ шошым шурно эрыкташ коштыч. Зайомым шаркалышт.

Руш тўналтыш школ дэнэ ўчашэн-ўчашэн тунэмыч.

Школышто кок пырдыж газэт уло. Сылнэ мутан журналым луктына. Тэнэ всообучлан чот пижын: калыклан умылтарышна, 8-9 йоча влакым школыш тўнэмаш ўжынна.

Тўньасэ пионьэр сьютыш кайшэ йолташ влаклан, 20 тэнгэ оксам погышна.

Кэнгэжым 2 пионьэрым Городэс, Н. Новгород дэнэ улшо пионьэрский санаторный лагэрыш эмлалташ колтымо.

8 пионьэр, Йошкар-Оласэ санаторный площчаткыш коштыт.

5 йэн школысо пакчаштэ пашам ышташ кодыч.

Пионьэр влак рвэзэ ушэм йачэйкылан, мэр паша ышташ. полшэн шогат. Шыжэ агалан полшэн, тунэмаш пижыч.

В. Фёдоров.

Пиасир школышто.

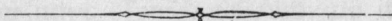
Йошкар-Ола Пиасир школышто тунэмшэ-влаклан, тэлэ гочлан шокшо кочыш лийэш.

Ўмаштэ тунэмме годымат, шокшо кочкыш ильэ. Тэнэй пакчаштэ 7 воз мў шудым (клевэрым) ужалэн, оксам ыштымэ. Парэнтэ тэлэ коч шўр шолташлан сита. Пурса уло. Ўмаштэ кум туныктышо ильэ, тэнэй нылытэ. Пионьэр отрэд уло. Марисойуз дэч, кнагам кондэн колыкклан ужалэна.

Щколышто тунэмшэ-влакын коопэратив уло. Кнага, кагаз, карандаш, рэзинкэ тулэч молат уло.

Всообучлан талын пижмэ.

Пионьэр.

ЙОШКАР ОБОЗ.

(ОЙЛЫМАШ).

Изурэмыштэ йоча-влак погынэнытат, кузэ модмо нэргэн кангашат.

- Йолташ-влак, айда лапашла модына—Эчан маньэ.
- Огына, ситыс—ваштарэшыжэ Когой ойлыш.
- Айда укэ гын, панга дэнэ модына—йүк шоктыш.
- Йолташ-влак, моло сэмын ныгузэат модаш шотлан ок тол.

Мый ик модышым мунам.—Когой увэртарыш.

- Могойым?—содор гына йоча-влак йодыч.
- Тока модына сэмын „Йошкар обозла“ модына—маньэ Когой.
- Айда модына—кычкыральэ ала кудыжо. Чыланат Йошкар-обозла модаш кэлшышт.
- Орава олмэш мом ыштэна?—йодо Эчан.
- Орава олмэш тошто йындам, киндэ олмэш ошма, ышкэ имньэ, лийына—Когой каласыш.
- Йыдалжэ кушто?—йүк шоктыш.
- Кондэна—маньэ Когой.

Чыланат пэчэ воктэчын тошто йыдаллан куржын пытышт. Изиш лийэ. иктэ, вэсэ тошто йындамым кэрэм гыч кучэн шулшкэдэн толаш тўнгальыч.

Когой плаг олмэш, изажын тошто йошкар тувырым кушкэдын, пондо вуйэш пидэ.

— Ошмажлан, Өчөй корэм тўрыш кайэна—Когой маньэ. Почэ-почэ чыланат Өчөй корэмш куржыч. Ондри ожо гай вэлэ лийын пэш талын куржэш. Ожо сэмын „крт-курт“ картам мўрыкта. Когой садэ йошкар шовычан пондыжым кўш нөлтэн кучэн. Корэм тўрыш мийэн шуыч. Ондри чарга дэнэ ошмам кўнча. Кўнчыштат опташ тўнгальыч. Чыланат йыдал тич оптышт. Изи Сэмонлан почэш опташ вэрэштын, ошмажэ изиш вэлэ кодын.

— Чу, Йыван, малнэм изиш кодо, — сурга Сэмон.

— Тылат изишат сита, ышкэат изи улат. Изи имнылан шуко опыман мо? Йыван, Сэмонлан каласыш.

— Ну йёра—маньэ Сэмон.

Кайаш тарванышт. Когой солыкан, пондыжым йыдалэш пидын шындэн.

Ондри адак ончылно, ожо гай „Йо-да, Йо“ онрэшлэн тёрштылэш.

— Ындэжэ куш кайэна? Эчан йодо.

— Ышкэнан йал мучашыш-шоктыш. Кайат, кайат, йал мучашыш шуыт. Изи кўнчымё лакэ дэкэ мийат.

Когой ончыко лэктын шогальэ, салам мут каласымэ сэмын оила.

— Йолташ-влак мэмнан тидэ киндэ шупшыктымыла модмыла, мыланна пэш кугу польшым пуа. Мэ вэс кана кушкын шуын, тыгак уто киндым Советлан пуэна—маньэ. Варажым йоча-влак ошмаштым чыла садэ лакыш опышт.

Степанов М.

Школышто шокшо кочкыш лийжэ.

Учком, пионьэр отряд тарванэ!

Йоча-влак тунэмыт. Урок лийэш, возкалат задачым ыштат, лудыт. Урок пытышаш лийшан пагар лушка. Мөнгө кочкаш куржмо гына шуэш.

Школышто кэчываллан шокшо шўрым шолташ гын, пэш сай мильэ—йужо шона.

Йатыр школлаштэ шокшо кочкыш уло. Утларакшэ укэ. Пионьэр отряд, кажнэ тунэмшэ, школышто шокшо кочкыш ышташ пижса. Ача ава дэнэ ойлэн; шўрашым, шинчалым, парэнгым, шоганым погэн шокшо кочкышым ыштыза. Учком тунэмшэ - влакым тидэ пашалан таратэ.

* * *

Чылам туныктымэ пашаштэ Марисойуз полша.

Марисойуз, школьный-влаклан шокшо кочыш ышташ 10.000 тэнгэм пуа. 3.200 йэнглан шокшо кочыш лийэш.

Тэнэй 72 школ угыч ыштымэ. 51.000 йоча тунэмэш. Туныктышо чыла вэрэ укэ, огыт ситэ.

54 конписковаймэ кулак пёртым школлаш пумо.

* * *

Йошкар-Олаштэ пионьэр-влак малат.

Горбўрошто, вуйлатышэ йэн укэ.

Оласэ пионьэр-влакын паша ок кай. Олаштэ кунар пионьэр отряд уло нигэ ок палэ.

Мамкинам пионьэр паша вуйлаташ шогалтымэ очыни пашам сайын колташ тўнгалэш.

Кундэмыштэ „Рвэээ комунар“.

Лүман комсомол казэт лэктэш.

„Пионьэр йүк“ журналанат, казэт пэлэн лэкташ тунгалэш.

Пионьэр, школьнок, комсомолэс молат! Комсомол казэтым „Пионьэр йүкым“, үчашэн-үчашэн шарыза! Подпискым погэн тыгай адрэс дэнэ колтыза:

Г. Йошкар-Ола, Марийскому
Областному Издательству
для журнала
„Пионьэр йүк“.

У пашачым йамдылэна.

Марий кундэм кнага лукшо пөлка, Уфа олашкэ, полиграфичэский школышко 25 марий ырвэээ-влакым тунэмаш колтыш.

Тунэм лэктын, марий кундэм кнага лукмашкэ паша ышташ толыт.

* * *

Бэспризорныйклан полшо!

Чылам туныктымаш тунгалын, тулык икшывэ-влак, йорло, чылан школыш мийэн огыт ул.

Обшэствэный организатсэ—бэспризорныйк-влакклан полшыза!

ВЦИК пэлэн улшо Дэткомис 2-шо союзный лоторэйым ышта. Уло окса, бэспризорный, тулык, йорло йочалан пуалтэш.

Пионьэр, школьнок, лоторэй билэтым калык коклаш шарыза!

Нижкрай пионьэр бүро 15.000 билэтым пионьэр-влакклан шараш күшта.

Марий кундэмышкэ 1500 билэтым шараш пумо.

Пионьэр, школьнок, билэтым ужалкалыза!

Край бүрон күштымыжым шуктыза. Партийлан, Кугыжынышлан полшэна, бэспризорный-влакым туныктэна.

Пионьэр, школьнук-влак почэш ида код!

Москошко, Гэрманьысэ дирижабль „Грап Сзпэлин“ толын каймэк, Совет ушэм мучко, шэмэр-влак „Правда“, „Клим Ворошилов“, „Осо-авиахимэс“ лүман дирижабль ышташ оксам погаш тўнгальыч.

Пионьэр, школьнук-влак дирижабль ышташ полшыза. Оксам по-гаш тўнгалза!

Мыскара-влак.

(рушла гыч).

У йал.

- Ондри шольо, ындэ мэмнанат у йал ышталтэ.
- Чэркымат пэтырышда мо?
- Укэ.
- Пионьэр-влак йатырын улыт?
- Иктат укэ.
- Клуб, радио, кино уло?
- Нымат укэ.
- Тугэ гын у йал огылыс.
- Тошто йал йўлэн, кызыт у пёртым ыштылмэ.

САРАНЧА.

- Завэдушый йолташ саранча толэш.
- Ондалет. Мэмнан планыштэ саранча толшаш нэргэн возымо мут укэ.

Ст. М.

Рэдаксий колэгий члэн-влак:

Мокээв.
Стрельников.
Чавайн С. Г.
Данилов.

Йошкар-Ола, 1-я Типография Маробиздата. 1930 г.
Мароблит № 497. Тираж 1000 экз. Наряд № 1329.

ИНВ. № 19

МАРОБИЗДАТ

„ПИОНЬЭР ЙҮК“

ОБКМОЛ ДЭНЭ ОБОНОН ЖУРНАЛЫШТ.

Пионьэр, тунэмшэ, моло йоча влак —

„Пионьэр йүк“ журналым лудтэ чытэн кэртыт мо?

Мэ 5 ийаш планым илышыш пуртэна.

Лэнин корно дэнэ сотсиализмыш ошкылна. Иктын-коктын, йорлын илышэ шагалэмэш. Комунист партий вүйлатымэ дэнэ йатыр йал-озанлык колхозыш ушна.

— „Рвэзэ калык ончыкылык, у илыш ыштышэ йэн“ —

Лэнин манмэ чын.

„Пионь р йүк“ йоча-влакым у илыш шташ туныкта.

„Пионьэр йүк“ журналым калык коклашкэ шараш күлэш.

„Пионьэр йүк“ журналэш тыай писачэл, поэт влак возэн шогаш тунгалыт: С. Г. Чавайн, Мухин, Н. С., Мухин, В. А., Иванов, М. М., Шабдаров О., Ланов П., Сидоров Е., Иванов К., Мичурин, Орай, Одар, Лэбедэв А., Смирнов К., Тишин, Пайдуш, Элэксэйн, Шкэтан, Акрэйн, Йамбылат
Иыв., моло.